VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 242)**

z dnia 8 listopada 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 242)

8 listopada 2018 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Lecha Kołakowskiego (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

I. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych (12 listopada 2018 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (2018/0900 (COD), COM(2018) 322);

II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 19 listopada 2018 r.;

III. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych (w formacie ministrów ds. obrony), które odbędzie się w dniu 20 listopada 2018 r.;

IV. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (19 i 20 listopada 2018 r.) w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2016) 881, COM(2016) 882, COM(2016) 883, COM(2018) 393, COM(2018) 394);

V. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym. Wkład Komisji Europejskiej w spotkanie przywódców w Salzburgu, w dniach 19 i 20 września 2018 r. (COM(2018) 640 – wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej.

W posiedzeniu udział wzięli: **Konrad Szymański** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Wanda Buk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Rafał Romanowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Tomasz Szatkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Joanna Ciągadlak-Socha** naczelnik wydziału w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz** i **Paweł Witecki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych; **Bartosz Pawłowski**, **Tomasz Jaroszyński** i **Paweł Bachmat** – eksperci ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, ministrów i towarzyszące im osoby. Czy są uwagi do porządku dziennego?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Wanda Buk:

Ja mam drobną. Panie przewodniczący, czy mogłabym prosić, oczywiście w poszanowaniu też do wszystkich uczestników, ale czy można by było pkt V troszeczkę wyżej, najwyżej, jak się da. Nie da rady? No właśnie, mamy ten sam problem.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Państwo ministrowie, mam taką propozycję, żeby przedstawiać sentencje, bo wszyscy są na terminowy czas już umówieni. Proponuję przyjęcie porządku dziennego. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Wobec tego stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Przechodzimy do pkt I, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych (12 listopada 2018 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd jest reprezentowany przez sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, pana ministra Konrada Szymańskiego. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska rządu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Konrad Szymański:

Rozumiem, że jest oczekiwanie, aby robić to w sposób bardzo skondensowany. Skoncentruję się więc na rzeczach najważniejszych. Jeżeli chodzi o posiedzenie Rady ds. Ogólnych 12 listopada, to mamy do czynienia z przyjęciem bez dyskusji jednego podejścia ogólnego. Jest to podejście ogólne do zmiany protokołu nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości UE. Ta zmiana polega na przeniesieniu do właściwości Trybunału Sprawiedliwości spraw ze skarg państw członkowskich na akt Komisji Europejskiej dotyczący niewykonania wyroku. Chodzi o rozróżnienie kompetencyjne między Trybunałem Sprawiedliwości a sądem pierwszej instancji. Wszystkie spory dotyczące kar pieniężnych będą w ten sposób rozpatrywane przez Trybunał Sprawiedliwości. Jest to zmiana zasadna w naszym przekonaniu. Prezentowaliśmy to stanowisko już 17 maja również na forum Komisji do Spraw Unii Europejskiej.

Druga zmiana to lepsza selekcja odwołań wnoszonych do Trybunału Sprawiedliwości od orzeczeń sądu pierwszej instancji do rozporządzeń postanowień wydawanych przez cztery określone w akcie agencje UE. Oznacza to lepsze wykorzystanie zasobów i tym samym szybsze orzekanie, a przynajmniej szanse na szybsze orzekanie w Trybunale, w związku z czym zmiana cieszy się poparciem ze strony Polski.

Druga sprawa o charakterze legislacyjnym to nie podjęcie decyzji, nie przyjęcie podejścia ogólnego, ale dyskusja o charakterze legislacyjnym. Kolejny raz odnosi się ona do wieloletnich ram finansowych. Stanowisko MSZ w sprawie wieloletnich ram finansowych, które się oczywiście nie zmieniło, było prezentowane 14 czerwca na poziomie tej Komisji. Podczas najbliższego posiedzenia Rady ds. Ogólnych będziemy mieli do czynienia nie tyle z kolejną odsłoną negocjacji w sprawie samych WRF, co z przygotowaniami tych negocjacji pod kątem zawartości tak zwanych *negotiation boxes*, czyli pakietów negocjacyjnych, które mają szanse stać się przedmiotem decyzji w trybie jednomyślności na poziomie Rady Europejskiej. To rozróżnienie między zagadnieniami, które będą decydowane na poziomie sektorowym zazwyczaj, myślę, że w stu procentach, w trybie większości kwalifikowanej, od spraw, które muszą być przedmiotem kierunkowej decyzji Rady Europejskiej, czasami nawet jej szczegółowej decyzji, jest kluczowe do ustrukturyzowania tych negocjacji. To wszystko oznacza, że tempo prac nad wielkimi ramami finansowymi będzie stosunkowo nie tak intensywne, jak przewidywano, nie tak intensywne, jak oczekiwano, również ze strony Komisji Europejskiej. Myślę, że na odnotowanie zasługuje fakt, że w grudniu, w dniach 13 i 14 grudnia, Rada Europejska pierwszy raz odbędzie istotną polityczną dyskusję na temat WRF. Przedyskutuje stan prac nad WRF przedstawiony przez prezydencję austriacką i miejmy nadzieję, że wskaże kierun-

kowo, gdzie powinniśmy iść w tej sprawie przez ostatnie miesiące cyklu politycznego w Unii.

Chciałbym poinformować Komisję do Spraw Unii Europejskiej również o tym, że 29 listopada zaplanowany jest szczyt przyjaciół spójności w Bratysławie, która aktualnie sprawuje prezydencję w Grupie Wyszehradzkiej. Na szczycie zapowiedziało swoją obecność 17 państw członkowskich, które są jak do tej pory zainteresowane wspieraniem polityki spójności, która, jak wiadomo, jest jednym z kluczowych wymiarów polskiego stanowiska negocjacyjnego w sprawie wieloletnich ram finansowych.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia do wiadomości informacji? Nie widzę. Jest pytanie.

Poseł Jacek Protasiewicz (PSL-UED):

Mam tylko jedno pytanie, panie ministrze.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo proszę bardziej dynamicznie, panie pośle.

Poseł Jacek Protasiewicz (PSL-UED):

Wiem, panie przewodniczący, ale byłem tak skupiony na… na czymś tam, że… Chcę tylko zapytać pana ministra, czy mógłby powiedzieć, jakie to są państwa – te 17 państw. Bo liczba 17 brzmi interesująco, ale które to są państwa?

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSZ Konrad Szymański:

Mogę tylko z uznaniem odnieść się do powściągliwości pana posła, która nie zawsze towarzyszy pracom parlamentarnym. Natomiast jeżeli chodzi o grupę 17 państw, to jest grupa państw, która jest nam znana z dotychczasowych prac grupy państw przyjaciół polityki spójności, są to kraje bałtyckie, kraje Grupy Wyszehradzkiej, kraje bałkańskie należące do UE, a także Portugalia, Hiszpania, Włochy i Irlandia.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia do wiadomości informacji? Nie widzę. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych w dniu 12 listopada 2018 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 19 listopada 2018 r. Rząd jest reprezentowany również przez pana ministra Konrada Szymańskiego. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w MSZ Konrad Szymański:

Dziękuję bardzo. W tych dniach Rada ds. Zagranicznych spotka się w swoim zwykłym formacie, a także w formacie poszerzonym o ministrów obrony narodowej. Ta druga część oczywiście będzie zreferowana przez przedstawiciela ministra obrony narodowej podczas tego posiedzenia. Jeżeli chodzi o samą Radę ds. Zagranicznych, zajmie się ona dyskusją na temat Azji Centralnej, Bośni i Hercegowiny, Jemenu i Ukrainy. Jeśli chodzi o Azję Centralną, to dotychczasowy dokument strategiczny jest z 2007 r. Siłą rzeczy musiał ulec pewnym dezaktualizacjom. W związku z rosnącym znaczeniem gospodarczym i strategicznym państw tego regionu Polska opowiada się za tym, aby nie tyle aktualizować rozwlekły, często bardzo szeroki polityczny dokument strategiczny, co przyjąć krótki dokument operacyjny, który mógłby wskazać jasno obszary współpracy UE z poszczególnymi państwami, które mają często różny stosunek do UE.

Jeśli chodzi o Bośnię i Hercegowinę, dyskusja z całą pewnością będzie się koncentrowała na tym, że wybory nie przełamały kryzysu politycznego. Bośniacy i Chorwaci nie mają porozumienia i można się spodziewać eskalacji konfliktu, jeśli chodzi o zmiany w prawie wyborczym, które w istotny sposób mogą doprowadzić do zaburzenia równowagi politycznej w tym kraju.

Jeżeli chodzi o Jemen, omówiona zostanie sytuacja bezpieczeństwa i humanitarna. Sytuacja w kraju jest na granicy katastrofy humanitarnej, co oczywiście jest przedmiotem zainteresowania UE. Polska popiera, podobnie jak reszta państw członkowskich UE, działania specjalnego wysłannika sekretarza generalnego ONZ ds. Jemenu pana Griffithsa mające na celu doprowadzenie do zawieszenia ognia oraz rozpoczęcia procesu politycznego w tym kraju. Ma to istotne znaczenie dla stabilności całego regionu Bliskiego Wschodu i regionu Rogu Afryki, które są istotnym punktem pochodzenia presji migracyjnej na Europę.

Bardzo ważnym punktem dyskusji na Radzie ds. Zagranicznych będzie temat Ukrainy. Temat ten został wprowadzony pod obrady Rady ds. Zagranicznych przez ministra Jacka Czaputowicza na wniosek Polski poparty przez grupę państw, między innymi Francję, Holandię, Szwecję, Wielką Brytanię. Chcielibyśmy, aby dyskusja skoncentrowała się na kwestiach bezpieczeństwa, a w szczególności oczywiście na kwestii Donbasu, ale również militaryzacji rejonu Morza Azowskiego, które frontalnie podważają nie tylko ducha, ale i literę porozumień mińskich, co ma istotne znaczenie dla przyszłości tego procesu z polskiego punktu widzenia. Rosyjska agresja przeciw Ukrainie pozostaje źródłem zagrożenia dla bezpieczeństwa całego regionu. Chcielibyśmy zwrócić uwagę, że szczególnie niepokojące są plany przeprowadzenia już 11 listopada tak zwanych wyborów w Donbasie, które będą kolejnym jaskrawym naruszeniem porozumień mińskich.

Drugim wspomnianym przeze mnie problemem jest militaryzacja regionu Morza Azowskiego. Rosja nasila również presję na obserwatorów misji monitorującej OBWE, dopuszcza się agresywnych działań, takich jak zestrzelenie drona obserwacyjnego 27 października br., tworząc tym samym nowe zagrożenia dla bezpieczeństwa w regionie. W tej sytuacji jesteśmy przekonani, że UE powinna zintensyfikować działania społeczności międzynarodowej w celu zwiększenia presji na Rosję, i z tego powodu w gronie państw zainteresowanych podejmujemy działania nie tylko na poziomie UE, ale także na poziomie ONZ.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Pan poseł Marcin Święcicki, bardzo proszę.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, z dużą przyjemnością wysłuchałem informacji, że polski rząd będzie aktywnie wspierał Ukrainę w rozszerzającej się agresji rosyjskiej, pełzającej agresji rosyjskiej na Morze Azowskie, w Donbasie i gdzie indziej. Chcę tylko wyrazić słowa uznania i nadzieję, że będziemy proponować takie środki, które rzeczywiście tę presję zwiększą, ponieważ z tym robią się coraz większe problemy. Jak wiemy, Włosi zapowiedzieli, że nie będą za przedłużeniem sankcji na Rosję, więc na pewno warto tę sprawę drążyć i podnosić, żeby jednak te sankcje zostały utrzymane, dopóki nie zostaną usunięte przyczyny ich wprowadzenia, i żeby nasilić presję wobec rzeczywiście dalszej pełzającej agresji i łamania ducha i litery, jak to pan powiedział, porozumień mińskich. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa posłów jeszcze chce zabrać głos? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia do wiadomości informacji? Nie widzę. Stwierdzam, że **Komisja w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych, które odbędzie się w dniu 19 listopada 2018 r.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji Rady

Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych (w formacie ministrów ds. obrony), które odbędzie się w dniu 20 listopada 2018 r. Rząd jest reprezentowany przez podsekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej pana ministra Tomasza Szatkowskiego. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Tomasz Szatkowski:

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, Wysoka Komisjo, sesja będzie poświęcona następującym tematom, a są to tematy omawiane stale podczas ostatnich spotkań: dalszy rozwój stałej współpracy strukturalnej, czyli PESCO, prace nad Europejskim Funduszem Obronnym, działania w zakresie infrastruktury transportowej na potrzeby wojskowe, czyli tak zwane *military mobility*, przyszłość unijnych wojskowych struktur planistycznych i dowodzenia oraz utworzenie europejskiego instrumentu pokojowego. To będzie tematyka wspólnej sesji ministrów spraw zagranicznych i ministrów obrony. Następnie 20 listopada odbędą się dwie sesje już wyłącznie w gronie ministrów obrony, będą one poświęcone dalszej współpracy UE oraz NATO, a także wojskowym misjom reagowania kryzysowego w ramach UE.

Jeśli chodzi o pierwszy z tych obszarów, to chodzi o implementację deklaracji warszawskiej z 2016 r. i deklaracji brukselskiej. To szczególnie dotyczy poruszanego już wcześniej obszaru mobilności wojskowej, harmonizacji planowania obronnego, rozwoju zdolności obronnych, przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym i cybernetycznym oraz rozwoju zdolności państw partnerskich, a także współpracy operacyjnej. W ramach obszaru misji najbardziej prawdopodobnym tematem będzie tematyka misji Sofia na Morzu Śródziemnym. Wiąże się to oczywiście z wszelkimi kontrowersjami związanymi z kryzysem migracyjnym. Bardzo możliwe, że poruszony będzie temat operacji EUFOR Althea w Bośni i Hercegowinie, w świetle prawdopodobnego zawetowania przez Rosję rezolucji przedłużającej jej mandat.

Wracając jeszcze do pierwszego obszaru, czyli tego wspólnego MSZ i MON, bardzo możliwe jest poruszanie kwestii nowych propozycji projektów do drugiej transzy PESCO, które obecnie są procedowane przez ciała komitetowe na niższych szczeblach.

Stanowisko Polski będzie się koncentrowało na następujących zasadach, pryncypiach: po pierwsze, że wymiar obronny UE powinien się rozwijać w sposób komplementarny wobec Paktu Północnoatlantyckiego, koncentrując się zasadniczo na obszarze zdolności wojskowych państw członkowskich, które w większości są państwami członkowskimi obydwu organizacji. Na ten priorytet powinien być nakierowany rozwój takich mechanizmów jak PESCO, CARD czy mechanizm planu zdolności wojskowych UE. Kolejny obszar to jest otwartość na państwa spoza UE, państwa, które kierują się podobną percepcją, podobnymi interesami w dziedzinie bezpieczeństwa, które są zdolne do tego, żeby uczestniczyć w misjach UE. Następna zasada to jest wszechstronność, czyli otwartość na wszelkie podmioty napływające ze wszystkich państw w ramach UE, i całość UE powinna wyciągać korzyści – mówię tu o przedsiębiorstwach z branży zbrojeniowej – z rozwoju unijnej polityki obronnej. Rozwój struktur planistycznych i dowodzenia UE powinien mieć charakter pragmatyczny i skupiać się na poprawie ich funkcjonowania, nie zaś na rozbudowie struktur, na ambicjach zwanych często autonomią strategiczną UE. Wreszcie ostatnia zasada to jest pewna równowaga pomiędzy rozwojem, uwagą, jaka będzie poświęcona przez UE misjom, które są potocznie zwane misjami na Południu oraz na Wschodzie. Oczekujemy kompleksowego działania w celu zwiększenia zdolności państw partnerstwa wschodniego do przeciwdziałania rosyjskim działaniom hybrydowym i różnym formom agresji na ich suwerenność. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Pan poseł Marcin Święcicki, bardzo proszę.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Mam takie pytanie, bo rozumiem, że uczestniczymy w dwóch programach z 17, jeśli chodzi o PESCO. Czym jest uwarunkowane uczestnictwo w większej liczbie tych programów? Bo jednak są kraje, które uczestniczą w pięciu, w siedmiu programach. Czy

Polska może uczestniczyć więcej, czy nie chce, czy nie mamy warunków? Skąd się bierze, że akurat uczestniczymy w dwóch?

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MON Tomasz Szatkowski:

To są już nieaktualne dane. Polska w początkowej fazie rozwoju PESCO zgłosiła akces do dwóch programów, do takich programów, w których mieliśmy jak najbardziej konkretnie zobrazowany interes uczestnictwa. To była realizacja przede wszystkim rozwoju programu mobilności wojskowej. W ramach studiowania następnych propozycji włączyliśmy się w dużą liczbę dalszych projektów, jest to w sumie osiem spośród 17 projektów, przy czym w sześciu uczestniczymy jako członek, w dwóch jako obserwator.

Jeśli chodzi o kryteria, to oczywiście interes operacyjny, jak można by to łączyć z rozwojem mobilności wojskowej, albo interes przemysłu obronnego, potencjalny efekt synergii. Mogę dodać, że my na przykład bardzo mocno lobbujemy teraz w łonie UE za wspólnym europejskim projektem czołgu nowej generacji. Fakt, że Polska zgłosiła się już jako pełny członek do tego projektu, tworzy nową dynamikę. Być może dzięki naszemu akcesowi do tego programu uda się stworzyć europejski projekt czołgu nowej generacji w ramach PESCO, bo do tej pory konsorcjum państw, które tworzyło ten projekt, czyli Francja, Niemcy, działało poza PESCO. Więc jesteśmy tymi, którzy są za europeizacją tego typu programów.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś jeszcze z państwa posłów chce zabrać głos? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia do wiadomości informacji? Nie widzę. Stwierdzam, że **Komisja w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady ds. Zagranicznych w formacie ministrów ds. obrony, które odbędzie się w dniu 19 listopada 2018 r.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przechodzimy do pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (19 i 20 listopada 2018 r.) w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd jest reprezentowany przez podsekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi pana ministra Rafała Romanowskiego. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska rządu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wstępna lista punktów A do przyjęcia podczas posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 19 listopada zawiera trzy dokumenty o charakterze legislacyjnym, pozostające w kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji: rozporządzenie PE i Rady w sprawie użytkowania systemu informacyjnego Schengen do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, rozporządzenie PE i Rady w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania systemu informacyjnego Schengen w dziedzinie odpraw granicznych, zmieniające rozporządzenie UE z 2014 r. i uchylające rozporządzenie Wspólnoty z 2006 r., rozporządzenie PE i Rady w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania systemu informacyjnego Schengen w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w ramach karnych, zmieniające rozporządzenie UE z 2014 r. i uchylające rozporządzenie Wspólnoty z 2006 r., decyzję Rady 2007/533 i decyzję Komisji z 2010 r. Polska popiera ich przyjęcie. Powyższe dokumenty były opiniowane przez Wysoką Komisję.

Wstępna agenda posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa zawiera jeden dokument legislacyjny pozostający w kompetencji MRiRW. Są to projekty rozporządzeń dotyczące reformy wspólnej polityki rolnej po 2020 r. Rozporządzenie o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, zarządzaniu nią i monitorowaniu jej oraz rozporządzenie o wspólnej

organizacji rynków produktów rolnych. Dyskusja Rady ukierunkowana będzie przez pytania prezydencji, które nie były znane w momencie przygotowywania niniejszych informacji. Ustalenia w sprawie ukierunkowania dyskusji Rady znane będą na tydzień przed posiedzeniem, po spotkaniu specjalnego komitetu ds. rolnictwa w dniu 12 listopada. Wypowiedź przedstawiciela Polski będzie zgodna ze stanowiskiem rządu dotyczącym pakietu trzech propozycji prawnych Komisji Europejskiej obejmujących między innymi wyżej wymienione projekty.

W opinii rządu instrumenty wspólnej organizacji rynków rolnych pozostają ważnym i integralnym elementem wspólnej polityki rolnej. W związku z możliwym zmniejszeniem stabilizacyjnej funkcji płatności bezpośrednich (efekt zmniejszenia budżetu wspólnej polityki rolnej i rozszerzenia zadań środowiskowych) instrumenty stabilizujące rynki rolne mogą mieć większy niż dziś potencjalny wpływ na poziom i stabilność dochodów rolników UE. Wymaga to jednak bardziej aktywnej roli Komisji Europejskiej w ich stosowaniu, a także podwyższenia cen referencyjnych.

Rząd sprzeciwia się redukcji budżetu programu dla szkół z 250 mln euro do 220,1 mln euro w skali całej UE i opowiada się za utrzymaniem przynajmniej takiego poziomu budżetu tego programu, który pomniejszony będzie jedynie o realny udział Zjednoczonego Królestwa w realizacji tego programu.

Rząd popiera zwiększenie alokacji środków na wsparcie sektora pszczelarskiego. Zwraca uwagę na przyznanie Komisji Europejskiej nadmiernych kompetencji do kształtowania w drodze aktów delegowanych definicji w rozporządzeniu UE nr 1308/2013. Rząd pozytywnie ocenia uproszczenie systemu oznaczeń geograficznych. Opowiada się za zwiększeniem kwoty zaliczek dla państwa członkowskiego na realizację interwencji finansowej ze środków Europejskiego Funduszu Rolnictwa na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: w miejsce 1% rocznie przez pierwsze trzy lata do 5% w pierwszym roku realizacji planu strategicznego WPR, tj. do roku 2021.

Rząd opowiada się również za utrzymaniem zasady n+3 dla automatycznego umorzenia zobowiązań, która obowiązuje w okresie 2014–2020. W zakresie propozycji dotyczących nowej rezerwy rolnej rząd negatywnie ocenia proponowany brak zwrotu w 2021 r. niewykorzystanej w 2020 r. rezerwy kryzysowej producentom rolnym w formie zwiększenia płatności bezpośrednich. Nowa rezerwa rolna powinna stanowić odrębną pozycję budżetową bez posiłkowania się uszczupleniem wydatków na dopłaty bezpośrednie. Rezerwa rolna powinna być w pierwszej kolejności zasilana dochodami przeznaczonymi na określony cel w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji.

Rząd oczekuje utrzymania wyłączenia dyscypliny finansowej wobec beneficjentów otrzymujących do 2 tys. euro z tytułu płatności bezpośrednich. Negatywnie ocenia propozycję dotyczącą zaliczek dla państwa członkowskiego na poczet realizacji interwencji finansowych ze środków EFRROW. Postuluje zwiększenie kwoty zaliczek i skumulowanie ich w pierwszym roku realizacji planu strategicznego WPR, tj. w roku 2021.

Rząd postuluje o przywrócenie przepisów obowiązujących w okresie 2014–2020, zgodnie z którymi kwoty nieodzyskane w określonym terminie po 50% obciążają budżet UE i państw członkowskich oraz odstąpienie od odzyskiwania środków w przypadkach wymienionych w akcie bazowym. Rząd sprzeciwia się zaproponowanemu przez Komisję mechanizmowi wyznaczania rocznych celów pośrednich dla realizacji planów strategicznych i powiązaniu rozliczenia rocznego przyszłych wydatków w ramach tych planów z osiąganiem tych celów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia do wiadomości informacji? Nie widzę. Stwierdzam, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 19 i 20 listopada 2018 r. w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Przechodzimy do pkt V, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym. Wkład Komisji Europejskiej w spotkanie przywódców w Salzburgu, w dniach 19 i 20 września 2018 r. (COM(2018) 640 – wersja ostateczna). Zanim oddam głos pani minister, chciałbym poinformować państwa posłów, że do tej pory do Komisji nie wpłynął projekt stanowiska rządu do dokumentu o sygnaturze COM(2018) 640. Bardzo proszę panią minister o wytłumaczenie przyczyn zaistniałej sytuacji. Rząd reprezentuje pani Wanda Buk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji. Bardzo proszę panią minister o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w MC Wanda Buk:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, faktycznie stanowisko rządu do projektu rozporządzenia w sprawie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym nie zostało jeszcze przyjęte. W MC aktualnie trwają prace nad tym, żeby to stanowisko przygotować. Odbyły się dopiero trzy grupy robocze na poziomie unijnym, ostatnia z nich była w tym tygodniu, dlatego też jesteśmy na tym, a nie innym etapie, jeżeli chodzi o przygotowanie stanowiska rządu. Zostanie ono wkrótce przesłane do Komitetu Spraw Europejskich MSZ.

Przechodząc już do samego rozporządzenia, głównym jego celem jest stworzenie mechanizmu zapobiegania rozpowszechnianiu treści terrorystycznych w internecie poprzez ich jak najszybsze usuwanie i zapobieganie ponownemu umieszczaniu w sieci. Rozporządzenie tworzy model współpracy pomiędzy właściwymi organami państwowymi zgłaszającymi treści terrorystyczne do usunięcia a podmiotami świadczącymi usługi hostingu. W projekcie rozporządzenia przewiduje się, że usługodawcy będą mieli obowiązek usuwania lub blokowania dostępu do treści terrorystycznych w ciągu jednej godziny od momentu otrzymania stosownego nakazu od uprawnionego organu państwa. Innym proponowanym rozwiązaniem jest też możliwość nałożenia na usługodawców obowiązków filtrowania i automatycznego blokowania treści terrorystycznych. Po stronie państw członkowskich, zgodnie z aktualnym projektem, miałoby leżeć wyznaczanie organu odpowiedzialnego za wydawanie nakazu usunięcia treści terrorystycznych oraz nadzór nad realizacją przestrzegania rozporządzenia przez usługodawców.

Jeżeli chodzi o założenia do stanowiska rządu, które będziemy przekazywać MSZ, to ministerstwo popiera cel, jakiemu ma służyć rozporządzenie, natomiast bardzo krytycznie odnosimy się do mechanizmów zaproponowanych w jego treści. Nie jesteśmy tutaj odosobnieni na arenie międzynarodowej. Tak naprawdę na ostatniej grupie roboczej żaden kraj UE nie odniósł się w pełni pozytywnie do proponowanych mechanizmów. W naszej ocenie nowa regulacja obejmuje swoim zakresem platformy technologiczne niezależnie od skali ich działalności i poziomu ich rozwoju technologicznego. Rozporządzenie w naszej ocenie powinno jednak przewidywać wyłączenia dla małych i średnich przedsiębiorstw. Mamy poważne wątpliwości co do tego, czy powinno się stosować takie samo podejście do globalnych koncernów, jak i do małych, lokalnych przedsiębiorców. Jeżeli chodzi natomiast o obowiązek usuwania treści w ciągu jednej godziny od otrzymania zgłoszenia, to oznacza on, że usługodawca będzie musiał zapewnić punkt kontaktowy gotowy na reakcję i dostępny w trybie 24 godziny 7 dni w tygodniu. To też, biorąc pod uwagę, do kogo adresowane są te przepisy, może tak naprawdę sparaliżować bardzo wielu dostawców. Rozporządzenie może zdecydowanie mieć zbyt nadmierne obciążenie dla małych usługodawców.

Rozporządzenie przewiduje bardzo wysokie kary i tworzy rozbudowany system nadzoru nad internetem, jednocześnie w samej swojej treści jest dość nieostre. Wiele kwestii jest niedoprecyzowanych i niejasnych. To w naszej ocenie rodzi obawy o zagrożenie cenzurowania internetu, dlatego że pozwala na tworzenie narzędzi filtrujących treści. Poza tym diagnozujemy też w całej treści rozporządzenia konflikty norm prawnych, które są tam zaproponowane, stąd, tak jak powiedziałam, nasze stanowisko będzie szło w tę stronę, że co do celu jesteśmy zgodni, natomiast co do zaproponowanych mechanizmów – nie do końca, a raczej nie. To tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję pani minister. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pani poseł Elżbieta Kruk. Bardzo proszę panią poseł o zabranie głosu.

Poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, celem przedstawionego wniosku jest ustanowienie zharmonizowanych ram prawnych do zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym, zwiększenie skuteczności obecnych środków w zakresie wykrywania, identyfikacji i usuwania tych treści. U jego genezy legło przekonanie, że dotychczasowe starania na rzecz rozwiązywania problemu oparte na dobrowolnej współpracy dostawców hostingowych i organów publicznych okazały się niewystarczające, choć w ramach tak ukształtowanej formuły od nowa odnotowano pewne sukcesy. Zakres podmiotowy wniosku obejmuje dostawców usług hostingowych, którzy oferują swoje usługi w UE niezależnie od miejsca prowadzenia działalności czy wielkości. Proponowane prawo wprowadza szereg środków mających na celu zapobieganie wykorzystaniu usług hostingowych do rozpowszechniania w internecie treści o charakterze terrorystycznym. Aby zapewnić usunięcie takich treści, rozporządzenie wprowadza nakaz usunięcia, który może zostać wydany jako decyzja administracyjna lub orzeczenie sądowe przez właściwy organ w państwie członkowskim. W takim przypadku dostawca usług hostingowych jest zobowiązany do usunięcia danych treści lub uniemożliwienia dostępu do nich w ciągu jednej godziny.

Rozporządzenie nakłada na dostawców wymóg, aby w stosowanych przypadkach wprowadzali proaktywne środki, w tym automatyczne narzędzia do wykrywania nielegalnych treści. W ramach środków mających na celu ochronę treści, które nie stanowią treści o charakterze terrorystycznym, przed omyłkowym usunięciem we wniosku określono obowiązki dotyczące wprowadzenia środków naprawczych i mechanizmy rozpatrywania skarg, aby zapewnić użytkownikom możliwość zakwestionowania usunięcia ich treści. Ponadto na dostawcach usług hostingowych spoczywa obowiązek zachowania usuwanych treści, co miałoby stanowić gwarancję na wypadek błędnego usunięcia i zapewnienia zachowania potencjalnych dowodów.

W ocenie Biura Analiz Sejmowych opiniowany dokument nie budzi zastrzeżeń i zasługuje na wsparcie ze strony rządu, bowiem w perspektywie długofalowej wprowadzenie tych rozwiązań przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców obszaru UE. Nie dostaliśmy stanowiska rządu, ale słyszeliśmy założenia do tego stanowiska, wskazujące, że jednak do pewnych części, nie co do celu rozporządzenia, rząd będzie się ustosunkowywał krytycznie, zresztą podobnie zaproponowane regulacje budzą niepokój strony społecznej, też przy uznaniu idei stojącej za proponowanym projektem jako najbardziej słusznej.

W pierwszej kolejności zainteresowane organizacje zwracają uwagę, że regulacje przedmiotowego rozporządzenia obejmują wszystkich dostawców usług hostingowych, którzy oferują usługi na terenie UE. Tutaj wątpliwości, jak słyszeliśmy, podnosić będzie również rząd. Obowiązki wynikają nie tylko dla dużych podmiotów, takich jak popularne platformy społecznościowe czy serwisy streamingowe, ale również dla mniejszych dostawców usług społeczeństwa informacyjnego, również takich, na których platformach treści terrorystyczne nie występują lub występują sporadycznie. Dodatkowo na przykład obowiązki w zakresie środków proaktywnych będą wymagały opracowania lub wykupienia odpowiedniego oprogramowania lub zwiększenia zatrudnienia. Realizacja założeń rozporządzenia wymagać więc będzie kosztownych nakładów, na które nie mogą sobie pozwolić mniejsze podmioty. W konsekwencji odbije się to na rozwoju całej branży usług społeczeństwa informacyjnego. Promuje się tu nawet zmianę definicji dostawcy usług hostingowych, tak aby ograniczyć krąg podmiotów mogących się do niej kwalifikować.

Zaniepokojenie zainteresowanych podmiotów budzi ponadto wyraźne odstępstwo od art. 15 dyrektywy o handlu elektronicznym i wprowadzenie możliwości nałożenia na dostawców mocą decyzji organu ogólnego obowiązku monitorowania informacji, które przekazują lub przechowują, oraz aktywnego poszukiwania faktów i okoliczności

wskazujących na bezprawną działalność, tym bardziej że może to prowadzić do cenzury prewencyjnej.

Niepokoi, że nakaz usunięcia treści może wydać każda agencja rządowa, nawet taka, której brakuje doświadczenia, niepokoi termin jednej godziny, wydaje się on nierealny. Dostawca usług może co prawda zwrócić się do właściwego organu o przegląd oraz cofnięcie decyzji, ale brak określenia terminu na ustosunkowanie się przez organ do takiego wniosku również niepokoi. Zgodzić się należy, że nakazy usunięcia treści winny podlegać nadzorowi sądu.

Wydaje się, że wątpliwości, które podniósł również rząd i które podnosi strona społeczna, są warte rozważenia, mamy tu wszak do czynienia z prawami podstawowymi, w tym z takimi wartościami jak wolność słowa i dostęp do informacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. Czy pani minister chce się odnieść? Nie. Bardzo dziękuję. Chciałbym zaproponować następującą konkluzję: stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2018) 640 – wersja ostateczna. Komisja powróci do rozpatrzenia tego dokumentu po potrzymaniu stanowiska rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Wobec tego stwierdzam, że Komisja przyjęła powyższą konkluzję. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt V. Bardzo dziękujemy pani minister.

Przystępujemy do spraw bieżących. Kolejne posiedzenie Komisji odbędzie się w dniach 21 i 22 listopada. Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt VI. Informuję, że porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji.